

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie ze skargi M. O.
na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w sprawie o sygn. I CSK 3687/24,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej
i Spraw Publicznych w dniu 10 lutego 2026 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Pismem datowanym na 9 grudnia 2025 r. M. O. (dalej: „Skarżący”), działając osobiście, wniósł skargę na przewlekłość postępowania w sprawie o sygn. I CSK 3687/24 żądając stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie toczącej się przed Sądem Najwyższym. Skarżący wniósł nadto o zasądzenie od Skarbu Państwa na jego rzecz sumy pieniężnej w wysokości 15.000 zł oraz wyłączenie od orzekania w sprawie Sędziego Sądu Najwyższego Jacka Grełę.

W uzasadnieniu Skarżący opisał szereg okoliczności dotyczących całego postępowania, świadczących w jego ocenie o zaistnieniu przewlekłości postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga podlega odrzuceniu.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), jeżeli skarga dotyczy przewlekłości postępowania przed sądem apelacyjnym lub Sądem Najwyższym właściwy do jej rozpoznania jest Sąd Najwyższy. Zgodnie zaś z art. 87¹ § 1 k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym zastępstwo strony przez adwokata lub radcę prawnego jest obowiązkowe (por. uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego – zasada prawna z 16 listopada 2004 r., III SPP 42/04; postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 lutego 2005 r., III SPP 38/05; z 18 października 2018 r., I NSP 75/18; z 16 marca 2021, I NSP 4/21). Ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (tekst jedn. Dz.U. 2023 r., poz. 614), dodano do art. 6 ustawy o skardze na przewlekłość ust. 4 w brzmieniu: „W prowadzonym przed Sądem Najwyższym postępowaniu ze skargi dotyczącej przewlekłości postępowania przed sądem apelacyjnym zastępstwo strony przez adwokata lub radcę prawnego nie jest wymagane”. Jak wynika z uzasadnienia, celem nowelizacji jest potrzeba zapewnienia stronom pełniejszego prawa do rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki. W ocenie ustawodawcy skoro w postępowaniu przed sądem apelacyjnym nie obowiązuje przymus adwokacko-radcowski, a okoliczności powoływane w skardze na przewlekłość dotyczą w zasadzie wyłącznie okoliczności faktycznych i nie wymagają pogłębionej argumentacji prawnej, to nie ma potrzeby ograniczania zdolności postulacyjnej stron w takim postępowaniu. Z brzmienia przepisu oraz jego uzasadnienia wynika, że *de lege lata* skargę na przewlekłość postępowania przed sądem apelacyjnym strona może wnieść osobiście. Natomiast w przypadku skargi na przewlekłość postępowania przed Sądem Najwyższym zdolność strony do podejmowania przez nią osobiście czynności procesowych jest nadal wyłączona (art. 87¹ § 1 k.p.c. w związku z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość). Przepisu art. 87¹ § 1 k.p.c. nie stosuje się tylko w postępowaniu o zwolnienie od kosztów sądowych oraz o ustanowienie adwokata, radcy prawnego

lub rzecznika patentowego oraz gdy stroną, jej organem, jej przedstawicielem ustawowym lub pełnomocnikiem jest sędzia, prokurator, notariusz albo profesor lub doktor habilitowany nauk prawnych, a także gdy stroną, jej organem lub jej przedstawicielem ustawowym jest adwokat, radca prawny lub radca Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, a w sprawach własności intelektualnej rzecznik patentowy (art. 87¹ § 2 k.p.c.) (tak też postanowienie Sądu Najwyższego z 18 czerwca 2024 r., I NSP 167/24).

Skarżący wniósł osobiście skargę na przewlekłość postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawie o sygn. I CSK 3687/24. Z uwagi na treść art. 87¹ § 1 k.p.c. oraz brak podstaw do zastosowania art. 87¹ § 2 k.p.c., stanowi to brak nieusuwalny skutkujący obowiązkiem odrzucenia pisma bez wzywania do uzupełnienia braku na podstawie stosowanych odpowiednio przepisów o postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Najwyższym (art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398⁶ § 3 k.p.c. w związku z art. 87¹ § 1 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia.

[a.ł]